În exclusivitate pentru revista noastră

M.S.: - Aş dori ca aceste persona- să se includă cît mai activ în viaţa ală, politică, economică, cu alte te, în orice domeniu. Sînt sigur că vea de cîştigat întreaga societate. nu toţi. Una dintre persoanele ite ar dori o federalizare a Mol- şi pe această bază să obţină olidarea, recăpătîndu-şi autorita- ica. Cu astfel de nonsens nu mă pot

R.: - Dar care este artitudinea Dvs. de trădători? Căci, mai ales în ul timp, avem mulţi de acestia.

M.S.: - Şi zi şi noapte mă rog lui nezeu să scăpăm odată şi odată de Dacă s-ar împlini în sfîrşit visul meu, genunchea şi mi-aş face cruce că scăpat de aceste vreăscuri. Tră- rii, să ştiţi, trebuie nimiciţi.

R.: - Aş fi curios să ştiu în legătură sta, următorul lucru: dacă atunci Smirnov şi C se aflau (fiind ares- la Chişinău, vreun gardian de-al ar fi apăsat întîmplător pe tră- l pistolului automat, azi cine era el naţional, ori un simplu condam- privaţiune de libertate?

M.S.: - Înţeleg despre ce mă în- ţi, dar aş vrea să ştie toată lumea mirnov şi ceilalţi bandiţi au fost raţi doar pentru a rezolva conflic- Din păcate, însă, ei s-au dovedit a te indivizi cu totul lipsiţi de scru- şi ruşine. Recunosc. Am comis o greşeală atunci.

R.: - Vorbeaţi ceva mai sus despre că şi în Parlamentul nostru nu întotdeauna domină spiritul dep- înţelegeri. În legătură cu aceasta, aş să Vă întreb, ţinînd cont, bi- ţeles, şi de situaţia dezastruoasă în s-a pomenit agricultura noastră: nu aţi că membrii clubului "Viaţa Sa- ar trebui să fie un pic mai activi noare, în vii şi livezi, decît în Parla- ? Nu vi se pare că "Viaţa Satului" nsformat în VIAŢA STATULUI, în sensul cel mai bun al cuvîntului e vorba de consolidare?

M.S.: - Vă rog să mă credeţi, nu e trebare grea pentru mine. Însă, în tea faptului că sînt şi eu descend- din aceeaşi ramură a economiei, niţeţi-mi să nu răspund la această bare. După cum am spus, pledez ru unirea forţelor, inclusiv în Par- ent.

R.: - Vă întîlniţi des cu oamenii oli, domnule Preşedinte?

M.S.: - Pe atît de des pe cît îmi nite timpul. Dar, apreciez înalt re- atele lor pentru că îmi permit să sc realitatea, din cele mai sigure e.

R.: - Aveţi perfectă dreptate şi, dacă permiteţi, v-aş povesti în puţine cu- o întîmplare la care am fost chiar icipant.

M.S.: - Vă rog.

R.: - Treceam într-o bună zi pe lîngă umentul lui Ştefan cel Mare şi am rvat acolo un grup nu prea mare de eni care murmurau nu prea îndrăz- los Mircea Snegur!". M-am apropiat nul ce mişca din buze mai încet decît ceilalţi şi l-am întrebat: "Dar de ce "Precis nu ştiu", mi-a răspuns cetă- ul dezorientat, "dar totuna jos".

M.S.: - Iată de ce avem nevoie de mai multe contacte directe cu oa- întîmplă, pentru a-i asculta şi a culege de la ei tot ce ar fi de folos pentru societate. Cred că voi fi primul care va anunţa într-o bună zi opinia publică că sînt gata să răspund la toate întrebările în sala Palatului Naţional, şi nu în biroul meu.

R.: - Ar fi fantastic, domnule Preşedinte, dar în cazul în care în Palat s-ar aduna vreo cîteva mii de cetăţeni, mulţi cîntăreţi şi actori s-ar supăra pe Domnia voastră.

M.S.: - Bănuiesc că aş primi sute de întrebări dintre cele mai grele, dar asta ar însemna, în ultimă instanţă, să cunosc mai bine situaţia reală, ar fi mult mai simplu să rezolvăm problemele.

R.: - Domnule Preşedinte, Vă cunoaştem bine ca personalitate politică, dar mult mai puţin ca persoană particulară...

M.S.: - Sînt gata să răspund la orice întrebare.

R.: - De pildă, ce salariu primiţi lunar?

M.S.: - Şaisprezece salarii minime. Parlamentul punea problema ca să fie majorat. Eu, însă, domnii Moşanu şi Muravschi am decis să rămînem la ceea ce v-am spus.

R.: - Scriitorii îndrăgiţi?

M.S.: - Ion Druţă (am toată opera editată în grafie latină), Mihail Sadoveanu; ador versurile poeţilor Grigore Vieru, Dumitru Matcovschi, Leonida Lari, Adrian Păunescu...

R.: - Şi Vă mai place?..

M.S.: - ... Pescuitul cu undiţa, dar cred că pentru mine e deja o iluzie pierdută pentru mai multă vreme.

R.: - Se vede că aţi obosit, domnule Preşedinte...

M.S.: - Cred că nimeni încă nu a observat şi nu a simţit tristeţea mea în public. Doar acasă. Şi doar soţia.

R.: - Într-adevăr, numai ea ar putea să Vă liniştească pe românește, cum s-ar zice.

M.S.: - Înţeleg aluzia, dar să ştiţi, dle Gonţa, că în familia mea se vorbeşte în limba de stat, iar soţia e cu sufletul şi cugetul alături de mine, susţine întru totul aspiraţiile poporului nostru spre libertate şi independenţă.

Fiul e politolog, fiica a absolvit Universitatea de Stat din Moldova, cunoaşte cîteva limbi străine...

R.: - Doriţi să adresaţi populaţiei un apel, prin intermediul GLASULUI NAŢIUNII?

M.S.: - Neapărat. Aş dori mai întîi de toate, ca în aceste vremuri de grea cumpănă pentru noi să fim solidari cu toţii, uniţi, lucizi, să dăm la o parte ambiţiile personale, să luptăm şi să muncim cu toate forţele în numele celui mai scump ideal al neamului nostru: al libertăţii, independenţei şi integrităţii teritoriale.

Noi trebuie să izbîndim şi vom izbîndi, căci sîntem o Ţară aleasă şi blagoslovită de Dumnezeu.

Interlocutor: Ion GONŢA

Chişinău, 29 mai 1992

Cronică de război

REPORTAJ DE PE FRONTUL DE EST

• "La Prut am făcut pod de flori, la Nistru facem rîu de sînge"

• Ce ascunde liniştea Varniţei şi a Tighinei?

• Voci din spatele frontului

• La Tiraspol, trei tineri sînt împuşcaţi pentru că refuză să se înroleze în armata smirnovistă

În data de 26 mai, expira termenul dat de separatişti poliţiei Republicii Moldova de a se retrage de pe poziţii, cedîndu-le, necondiţionat pămîntul Transnistriei. Este, aşadar, o zi limită a ultimatumului separatist. Împreună cu Rodica Mahu şi Andrei Viziru de la Radio Chişinău, ne deplasăm, din nou, în zona conflictului.

În satul Varniţa, devenit o suburbie a oraşului Tighina, străzile sînt pustii, iar casele par părăsite. La postul e poliţie din Varniţa, încercăm să stăm de vorbă cu poliţistul de aici despre victimele atacurilor separatiste care, potrivit comunicatelor M.A.I., n-au contenit să se abată asupra acestui sat greu încercat. Spre surprinderea noastră, cei trei poliţişti pe care-i găsim în faţa sediului poliţiei, neagă că în ultimele zile aici ar fi împuşcături. Refuză să ne spună cum îi cheamă, şi ne întorc spatele, nedispuşi la nici un fel de conversaţii cu ziarişti din dreapta Nistrului.

"Sînt gardişti" - ne trece fulgerător prin minte, dar nu ne pripim în a formula concluzii. Încercăm să aflăm cîte ceva de la locuitorii satului, dar puţini trecători întîlnim pe drum, fug de noi ca şi cum am reprezenta armata de ocupaţie, şi nu presa românească de dincolo şi de dincoace de Prut.

Colega mea, Rodica Mahu, reuşeşte s-o convingă pe bibliotecăra satului să stea de vorbă cu noi. Aflăm cu stupoare că atît în Varniţa, cît şi în Tighina elevilor care urmează să absolvească zilele acestea şcoala generală li se vor elibera diplome e studii cu antetul "Republicii Transnistriene". Din ordinul cui? Nimeni nu ştie din al cui ordin. Ceea ce se cunoaşte este doar faptul că vor fi împuşcaţi toţi acei care se vor împotrivi. Acest amănunt ne lămureşte atitudinea poliţiştilor de la sediul poliţiei din Varniţa şi spaima cu care ne evită sătenii. Varniţa şi Tighina se află sub ocupaţia gardiştilor! Ocupaţie nedeclarată şi asupra căreia oficialităţile Republicii Moldova păstrează, deocamdată, tăcere. Mai aflăm că o divizie a armatei a 14-a veghează, din apropiere, "liniştea" satului Varniţa.

Ne urcăm în maşină şi pornim mai departe, spre satul Gura Bîcului, intens atacat, în zilele de 24 şi 25 mai de forţele separatiste. Ne întîmpină, aici, aceeaşi încremenire, aceeaşi "linişte" învăluită în teroare şi mister. Oprim maşina chiar în mijlocul satului ce pare adormit, după o lungă şi grea agonie între viaţă şi moarte. Avem în faţă biserica, în stînga şcoala şi primăria, iar în dreapta dispensarul. Lacăte mari atîrnă la uşi.

Un tir de mitraliere sfîşie deodată liniştea amiezii. Noi, cei trei ziarişti, privim buimăciţi în jurul nostru, fără să putem înţelege de unde se trage, împuşcăturile răsunînd de jur împrejurul nostru, ca şi cum am fi fost prinşi într-un cerc de foc. "În voi împuşcă, necugetaţi - plecaţi de acolo, că amuş vă ochieşte!"

Gospodina care strigase, abia arătîndu-şi faţa de după un gard, ne arată sus, în deal, poziţiile gardiştilor. Satul se află într-o vale înconjurată de dealuri, iar dealurile sînt împînzite de gardişti. Ne apropiem de femeie şi aflăm că o cheamă Frăsina Creangă. Unde sînt locuitorii satului? Sînt ascunşi în beciuri, ni se răspunde. "Noi trăim numai în frică. Aseară au tras în noi cu tot felul de arme. A luat foc o casă. E vorba să ne evacueze... Dar ştim noi dacă ne vor evacua?.."

Focurile de mitraliere răsună tot mai îndrăcite. Abia ne mai putem înţelege, împocnetul neîntrerupt al armelor. Ca din pămînt, răsare preşedintele colhozului din satul Gura Bicului: "Eu nu mă mai sperii, că sînt speriat de mult" - zice preşedintele, arătînd spre dealuri, de unde se trage continuu. "Nici noaptea nu mai dormim! De ce nu vine Parlamentul aici, să vadă ce se întîmplă cu noi? Noi creştem generaţia viitoare. Da cum o creştem? Copiii noştri fac pipi în pat. Eu m-am dus şi le-am spus: "Nu mai trageţi, bă, că trebuie să semănăm pămîntul!" Da ei n-ascultă şi trag. Omoară oamenii ca pe omizi".

Dl Gheorghe Evtode - căci aşa îl cheamă pe preşedintele colhozului din satul Gura Bîcului este, se pare, mai mult decît "speriat". Fiindcă, se lansează într-o aprigă polemică antiromânească, tocmai în acel loc şi moment, făcînd-o să plîngă pe Rodica Mahu, care este o naţionalistă înflăcărată. "Aştia nu trăgeau în noi, dacă nu se trîmbiţa atîta unirea cu România!" exclamă dl Evtode, dar, ciudat, amuţeşte brusc, parcă intimidat, cînd colegii mei mă prezintă, ziaristă din România.

În seara aceleiaşi zile, 26 mai, satul Gura Bîcului a fost supus unui nou atac al separatiştilor. S-au folosit rachetele Alazan, s-a tras din tancuri şi mitraliere.

Este deja după amiază tîrziu cînd, din satul Gura Bîcului, ne îndreptăm spre Dubăsarii Vechi. Dacă în alte linii ale frontului, între poziţiile gardiştilor şi poziţiile poliţiei Moldovei sînt cîteva sute de metri distanţă, la Dubăsarii Vechi, pe poliţişti nu-i despart de gardişti doar cîteva zeci de metri, cît ţine lăţimea Nistrului, pînă pe malul opus, în apropierea oraşului Grigoriopol. Acesta este şi motivul pentru care comandantul companiei de la Dubăsarii Vechi nu ne permite, în ciuda tuturor stăruinţelor noastre, accesul la poziţii. Astfel că rămînem aici, în cazarmă, unde discutăm cu cîţiva ofiţeri.

Interlocutorul meu este Vasile Druţă, student în anul III la medicină, care la solicitarea sa, şi-a dat examenele mai devreme, şi s-a înrolat în Armata Naţională (Oficial nu s-a declarat, dar tînăra Armată Naţională a intrat în luptă, alături de poliţişti, odată cu trecerea făţişă a armatei a 14-a de partea separatiştilor).

Vasile Druţă îmi mărturiseşte că astăzi, 26 mai, nu este exclus ca separatiştii să treacă la un atac masiv. Este ultima zi a ultimatumului dat de ei poliţiei Moldova de a se retrage. Separatiştii sînt atît de încrezători în ei, încît îşi închipuie că vom ceda, fără luptă, acest pămînt. Dar se înşeală. Noi nu ne temem, oricît e mare şi puternică ar fi Rusia care îi sprijină. La Prut am făcut un pod de flori, iar aici, la Nistru, facem un rîu de sînge, şi asta nu din vina noastră, pentru că nu am vrut noi acest război. Eu gîndesc că ar trebui să luptăm noi, ostaş cu ostaş, dar cazacii nimicesc o populaţie paşnică, au minat terenurile agricole din stînga Nistrului, bombardează casele ţăranilor".

De pe poziţii este adus un tînăr luptător rănit şi interlocutorul meu mă abandonează, pentru a da un prim ajutor camaradului său.

Tot în 26 mai, la Tiraspol, din ordinul lui Igor Smirnov, are loc mobilizarea generală a tinerilor între 18 şi 40 de ani. Trei tineri au refuzat să se înroleze în armata smirnovistă şi au fost împuşcaţi pe loc. Războiul, se pare, abia începe...

Rada STOIAN

DECLARAŢIA COMITETULUI EXECUTIV AL SFATULUI F.P.C.D.

În seara zilei de 29 mai 1992, a dispărut membrul Comitetului Executiv al Sfatului secţiei Tiraspol a Frontului Popular Creştin Democrat, dl VALERIU GARBUZ, care locuia în ultimul timp la părinţi, în satul Chiţcani, raionul Slobozia. Din spusele mamei sale, fiul urma să plece la Tiraspol, unde îşi are domiciliul. În aceeaşi seară, membri ai gărzii separatiştilor din Transnistria au efectuat o percheziţie la casa părinţilor lui din Chiţcani.

În dimineaţa zilei de 2 iunie 1992, la ora 6.00, a fost arestat şi dus într-o direcţie necunoscută dl ILIE LAŞCU, preşedintele Secţiei Tiraspol a F.P.C.D. Arestarea a fost operată de procuratura raionului Slobozia, care este subordonată procuraturii aşazisei republici moldoveneşti nistrene.

Comitetul Executiv al Sfatului Frontului Popular Creştin Democrat califică aceste acţiuni ale separatiştilor din Transnistria ca acte de terorism comise în scopul declanşării unor acte teroriste şi a extinderii conflictului pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Sîntem îngrijoraţi de soarta celor dispăruţi, a căror viaţă este expusă pericolului şi cerem organelor de drept ale Republicii Moldova să întreprindă toate măsurile pentru punerea lor imediată în libertate.

Totodată, solicităm intervenţia Internaţionalei Creştin-Democrate pentru a contracara actele de terorism, de persecutare şi maltratare a persoanelor cu alte vederi politice, la care se dedau bandele procomuniste din pseudorepublica nistreană.

Preşedinte - Iurie ROŞCA
Chişinău, 2 iunie 1992

ZONA DE SECURITATE.md